

ΚΑΡΠΑΘΟΣ
ΛΑΘΟΥ-ΚΛΑΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΡΠΑΘΟΥ

Ἡ Κάρπαθος, ὡς εἰρήνη κατὰ τὸ πλεῖστον, δὲν στερεῖται πηγαίων ὑδάτων, ἡ γῆ αὐτῆς εἶναι λεπτὴ καὶ τὰ πεδινὰ μέρη ὀλίγα. Διὰ τὸ ἡ παραγωγή των δημητριακῶν εἶναι ἀσπμαντος, καθ' ὅσον μάλιστα αἱ βροχαὶ κατὰ τοὺς μῆνας Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον σπανίζουσι. Ἐπομένως οἱ κάτοικοι ἐπερῶθησαν μάλλον εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐλαίας, ἣτις εὐδοκίμει καὶ ἡ παραγωγή τοῦ ἐλαίου, ὅταν ἡ εὐσθεῖα εἶναι καλὴ, ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν, ἄλλως γίνεται εἰσαγωγή καὶ τοῦ εἴδου τούτου, ἀλλ' εἰς μικρὰν ποσότητα. Ἡ ἀμπελοργία ἀσπμτως εἶναι προσημνή καὶ ὁ εἶνος ἐπαρκεῖ διὰ τὴν χρῆσιν των κατοίκων. Εἰς μερικὰ χωρία ὑπάρχει καὶ μικρὴ παραγωγή ἀμυγδαλῶν. Ἡ κτηνοτροφία (αἰγες τὸ πλεῖστον καὶ πρόβατα) εἶναι ἀνεπτυγμένη, τὸ κρ' ας ἐπαρκεῖ διὰ τὰς ἀνάγκαι τοῦ πληθ. ομοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ πρ' ἄλλα εἶδη (τύροσ, βούτυρον) τῶν ὁποίων γίνεται εἰσαγωγή. Τὰ κηπουρικὰ εἶδη ἀρκετοὶ σχεδὸν εἰς τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν. Ἐξ γωνή οὐδεὸς σχεδὸν εἴδους γίνεται, ἐκτός λεμονίων, ὀλίγων καϊττοῦτων, ἐνθ' ὧν τῶν εἰδῶν γίνεται εἰσαγωγή, ἰδίως ἀλεύρο

Ἡ Ἰταλικὴ Διοίκησις οὐδεμίαν ποτὴ μέριμναν ἔδειξε διὰ τὴν γεωργικὴν πρὸσδοσ τῆς Καρπάθου, ὅτε οἰκονομικὴν ἐνίσχουσι ἐχοργήσῃ ποτὴ εἰς τοὺς γεωργούς, ὅτε ἀπολαύσῃ τὸν τρόπον τῆς καλλιέργειας ἐβελτίωσεν ὅτε περὶ λιγκωμάτων ἐφρόντισεν. Αἱ ἀσθένειαι τῶν δένδρων οὐδέποτε κατεκολεμήθησαν ουστηματικῶς καὶ ἐκιστημονικῶς ὅλαι αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι γίνονται κατὰ πρῶτόγονον τρόπον καὶ ἡ ταπολέμους τῶν ἀσθενειῶν τελείως ἐμπειρικῶς. Ἐκτός δὲ τούτου οὐδεὶς ἀφροντίς ἐλήφθη διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἀγρῶν καὶ ζημίαι πολλαὶ προκύπτουσι ἐκ τῶν ζῶων εἰς τὴν γεωργίαν καὶ δένδροφυτεῖαν, πρῶτον τὸ ὅτι οὐδὲ ἀπεθάρουνε πάντοτε τοὺς γαιοκτημόνας. Ἡ Ἰταλικὴ Διοίκησις ἔχει εἰς τὸ ἐνεργητικόν της, ἦσαν ἀφορὰ τὴν πρὸσδοσ τῆς δένδροφυτείας, τῆ ἰδρυοῖν φυτωρίων ἐν Ῥόδῳ, ἐξ ὧν ἐκρομηθεύοντο δεινυρῶλια ὅλαι αἱ νσοί. Καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς κτηνοτροφίας οὐδεμίαν πρῶσοχὴν ἔδωκε.

Συνεπεί τῆς καταστ' ὅσως ταύτης, οἱ κάτοικοι ἠναγκάστο νὰ μεταναστεύουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς Ἡνωμένα Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς Σουηδάν, Παρόν, Ἀρῆνας καὶ ἄλλων, πρὸς ἐργασίαν καὶ ἐπομένως ἡ ζωὴ τῆς Καρπάθου ἐξηρητάτο πάντοτε ἐκ τῶν ἐμβασμάτων τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ὁπότε τὸ συνάλλαγμα ἐ τοῦ ἐξωτερικοῦ διεκόπη, οἱ ἐν Καρπάθῳ ἀποκλεισθέντες ἄνδρες ἠδυνήθησαν νὰ ἐξοικονομήσουν τὸν ἄρτον τῆς οἰκογενείας των ἐργαζόμενοι εἰς κυβερνητικὰ ἔργα στρατιωτικῆς φύσεως (κατασκευὴν δρόμων ἀποκινητικ τοῦ ἀεροδρομίου εἰς Ἀφιάρτην κλπ.) λόγῳ δὲ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ταλῶν στρατιωτῶν ἐν Καρπάθῳ, οἱ ὅτινες ἦσαν περισσότεροι τῶν 4.000, καὶ γυναῖκες εὐρισκον ἐργασίαν καποκοτάουσαι κἀλτοις μάλλινας, φαντες κλπ. καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι χρηματικὴ στενοχωρία δὲν ἐσημώθη ἐν Καρπάθῳ, δεδομένου μάλιστα ὅτι τὰ τρόφιμα τοῦ δελτίου, καίτοι εἰς ἀνεπαρκεῖς ὁδοσεὶς παρεχωροῦντο εἰς χαμηλάς τιμὰς. Τὸ ἀλεύρον π. δὲν ὑπερέθη ποτὴ τὰς ἐξ λιρεττας κατὰ κελόν, τὰ περισσότερα μάλιστα ἐτην τοῦ πολέμου ἐκυμαίνετο ἀπὸ 3-8 καὶ τὰ ἄλλα εἶδη δὲ ὁμοίως. Καὶ τῆ τὴν ἀνακοχὴν τῆς Ἰταλίας, ὁπότε οἱ Γερμανοὶ ἀνέλαβον τὴν στρατιωκὴν διοίκησιν, αἱ ἐργασίαι δὲν ἐλείψαν καὶ οἰκονομικῶς οἱ ἄνθρωποι δὲν ὑπέφερον. Ἐγνωρίζεται ὅτι σπῆρχον σπῆνις καὶ τελεία ἔλλειψις πολλῶν εἰδῶν πρῶτης ἀνάγκης ἰδίως ἰματισμοῦ καὶ ἰσοδύσεως, αἱ ὁδοσεὶς τῶν τροφίμων ἔβαιναν πάντοτε ἐλαττωμέναι, συνεπεί δὲ τούτου ὠργιάζεν ἡ μάρμη ἀγορά.

Μετὰ τὴν ἔλευσιν τῶν Ἀγγλων (17 Ὀκτωβρίου 1944) ὁπότε ὁ πληθ. σμός ἐφαντάζετο ὅτι ἔφθασεν ἡ ἐποχὴ τῶν πιχειῶν ἀγγελῶν, τὰ πράγματα ἔλαβον ἀπροσδοκῆτον ἐγελῶς τροπὴν. Εἰς τὸν λιμῶντωντα πλη

θυσίον χορηγήθη ἅμα τῇ ἐλεύσει τῶν Ἀγγλῶν 1 κιλόν καὶ 700 γραμμάρια
 ἀλευροῦ λευκοῦ κατ' ἄτομον δωρεάν, μερικὰ μικρότερα καὶ ἐν κριτίον κρέ-
 ατος, ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ὅτι θὰ ἐξηκολούθει ἡ διανομὴ δωρεάν ἐξ ἑτίας
 μῆνας. Παρ' ὅλα ταῦτα ἄμα τὸ ἔλευρον τῆν δευτέραν φοράν ἤρχισε νὰ πω-
 λείται 15 λιρέττας τὸ κιλόν, ἠδὲ καὶ ἀκολούθως εἰς 18, 40, τὰ φασόλια
 35 τὸ κιλόν, τὸ κριτίον τοῦ κρέατος τῶν 340 γραμμαρίων 24, ὁ τυρὸς 78 τὸ
 κιλόν, τὸ δὲ χεβρίστον πάντως ἐργασίαι δὲν ἐδημιουργήθησαν, αἱ δὲ ὑπὸ
 τῶν ἀρχῶν χρησιμοποιούμενοι ὀλίγοι ἐργάται ἀμοιβόνται μὲ 50-60 λιρέτ-
 τας τὴν ἡμέραν, κοσὸν δηλ. τελείως δυσανάλογον πρὸς τὸν ἀπὸ τῶν τιμῶν
 μόν τῆς ζωῆς. Πλὴν οἰκογενεαὶ ἀδυνατοῦν νὰ ἀγορῶσιν ἔστω καὶ τὸ
 ἔλευρον μόνον καὶ οἰκονομικὴ δυσπραγία μαστίζει τὴν Κάρκαθον, τοσοῦτο
 μᾶλλον καθ' ὅσον καὶ ἐμβόματα ἀνάλογα ἀκόμη δὲν ἤρχισαν νὰ ἐρχοῦνται
 ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Συνεπεί τῶν ἀπὸ τῶν τιμῶν τῶν τροφίμων, τὸ γόημα
 τὸ εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ ἀπερροφήθη καὶ μόνον εἰς τὰ χρηματοφυλάκεια
 καὶ χρηματοκιβώτια ὀλίγων μεγαλεμπόρων ἔχει διοχετῆσαι ἀρκετὸν, διό-
 τι οὗτοι ἐπὶ Ἰταλοκρατίας κατόρθωσαν νὰ λάβουν εἰς χεῖρας τῶν μονοπω-
 λιακῶν τὸ ἐμπόριον τῶν τροφίμων καὶ νὰ κανονίσουν τὰς τιμὰς σχεδὸν ἀν-
 ἀνεξέλεγκτως. Οὗτοι συνέλεξαν καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ γοῦσῶ τῆς Καρ-
 κάθου, τόσον εἰς νομίσματα ὡσὸν καὶ εἰς κομμάτια καὶ ἐθησάρισαν
 εἰς βάρος τοῦ λαοῦ, χωρὶς νὰ φανῶσι χρήσιμοι εἴτε οἰκονομικῶς κοτὲ, εἴ-
 τε πατριωτικῶς. Τὰ δάνεια ἄτινα ἐχορήγησαν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην
 χρημάτων συνυμολογούντο εἰς ὁλλανδία μὲ τιμὴν δολλαρίου ἀπὸ 12-20 λι-
 ρέττας, ἢ εἰς λίρας Ἀγγλίας μὲ τιμὴν (0-60 λιρέττας τὴν λίραν, οὗτοι
 ἀπῆραν οἱ εἰσηθέντες ὑπὸ τοῦ φασιστικοῦ καθεστώτος. Καὶ κατὰ τὴν δι-
 ἀρκειαν τῆς Γερμανοκρατίας, διαρκουσῶς ἐν ἔτος, οἱ ἴδιοι μεγαλέμποροι
 ἐξηκολούθησαν νὰ ἔχουσι τὸ μονοπώλιον τῶν τροφίμων καὶ νὰ συσσωρεύουν
 καὶ ἄλλα κέρδη. Καὶ αἱ Ἀγγλικαὶ Ἀρχαὶ χορηγοῦν τὰ τρόφιμα εἰς ὅμιλον
 μεγαλεμπόρων, οἵτινες τὰ διανέμουν εἰς τοὺς μικροεμπόρους. Τὰ ὑπὸ τῶν
 Ἀγγλῶν χορηγούμενα τρόφιμα, ἦτοι 11 κιλὰ ἀλευροῦ μηνιαίως, 800 γραμμάρια
 κρέατος, 100 γραμμάρια καφέ, 1 κριτίον κρέατος, ἐν κριτίον τυρὸς, 1 λί-
 ρον πετρελαίου, 600 γραμμάρια φασόλια, στοιχίζουσι 200 λιρέττας
 (δὲν ἐπαρκοῦν δὲ ὡς ἐμφανίζεται) καὶ ἐπομένως ἐκ τῆς Καρκάθου ἰθιμοί-
 σης 7.500 κατοικοὺς ἐκρέουσι καθὰ μῆνα δύο ἑκατομύρια καὶ 200 χιλιάδες
 λιρέττας περίπου καὶ ἰδοὺ διατὶ ἀπεστραγγίσθη καὶ ἀφαιμάχθη οἰκονομι-
 κῶς ἡ δὴ.

ἤμεινε ἔτι ὅτι ἐσχάτως ἔφασαν ἐκ Σουδάν καὶ Αἰγύπτου ἐμβό-
 ματα ἀνερχόμενα εἰς 800 περίπου λίρας Ἀγγλίας, ἐνῶ ἐξ Ἀμερικῆς μέχρι
 τῆς σεισμῆς τίποτε.

Α Α Σ Η

Ἄσπρη ἡ Κάρκαθος εἶχεν ἀρκετὰ ἐκ πεύκων, Αἰ Ἰταλικαὶ ἄρχαι πρὸ τοῦ
 πολέμου ἔδειξαν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἄσπρη καὶ ἰδούσαν δασηνοποιεῖν. Κατὰ
 τὴν διαρκειαν τῆς ἰταλικῆς ἐκδήσεως πολλὰ πεύκα ὑπὸ τῶν ἰταλῶν διὰ
 στρατιωτικὴν χρῆσιν. Κατὰ τὴν περίεσον τῆς ἰταλικῆς ἀνεκακῆς, ὅποτε ἐμ-
 οσλήθησαν ἡ συνήθης χαλάρωσις τῆς διοικητικῆς μηχανῆς, ἀσυνείδητοι προ-
 μένες διὰ λόγους βροκῆς, ἐκασαν ἀρκετὰς δασοδεῖς ἐκτάσεις.

Ἐπί τῶν Γερμανῶν ἐκτίθησαν ἐπίσης πολλὰ δένδρα διὰ στρατιωτικοῦς
 λόγους καὶ οὕτως εἰς τὴν δάση ἐπῆλθε σημαντικὴ φθορὰ.

Μετὰ τὴν ἐλευσιν τῶν Βρετανικῶν ἀρχῶν, ἤρχισαν νὰ κόπωνται ἐξλα-
 δι ἐμπορικῶς ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ κατῴκιν διαμαρτυρίας τῶν κατοίκων, τὸ
 κακὸν σχεδὸν ἐσταμάτησεν.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἰ. Μητροπόλεως Καρκάθου
 (Τ.Ζ.) Χρ. Ζακελλαρίδης
 Ὁ Δήμαρχος Ἀπερείου
 Ν. Β. Ὁρανοῖδης

